

Vármegyei Közélet

(SZOLNOK-DOBOKA)

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP. A SZOLNOK-DOBOKA VÁRMEGYEI SZÖVETKEZETT PÁRTOK HIVATALOS LAPJA.

XXXIII. évfolyam.

3. szám.

Dés, 1908 január hó 16-án.

Megjelenik minden csütörtök reggel.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Rákóczi-ház.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Felölös szerkesztő: **Dr. BENE FERENC.**

Előfizetési ára:

Egész évre 10 korona. Fél évre 5 kor
Egyes szám ára 20 fillér.

Igaz bírálat az adóreformról.

Az adóreform ellen több oldalról azt hozzák fel, hogy a létminimum és az eddigi adókulcsok mérséklése következtében az alsó rétegek vállairól levett teher túlnyomóan a városi elemek vállaira fog nehezedni. Ez az állítás éppen olyan könnyelmű, mint amilyen alaptalan. A városi elemeknek négy adóneme van. Első helyen áll a házbéradó. Az adóreform alapján a 3000 koronás házbér terhe apad 20%-al, a 7000 koronás házbér terhe apad 14%-al, a 10,000 koronás házbér terhe apad 12%-al, az 50,000 koronás házbér terhe apad 6%-al, a 100,000 koronás házbér terhe apad 5%-al.

A városi adóelem második adóneme, a III. oszt. kereseti adó, melyet a reformban felvált az általános kereseti adó.

A III. oszt. kereseti adó terhe ma 10%, erre nehezedik az általános jövedelmi pótdó 3.5%-ra, összesen tehát tizenhárom és fél %-ra.

Az új adóreformban a kereseti adó kulcsa leszáll. Az értelmi s szabad foglalkozásoknál négy %-ra, az ipari és kereskedelmi foglalkozásoknál 5%-ra.

Ezekre alapítatik az új jövedelmi adó, amely azonban hatszáz koronáig mindenkinek adómentességet ad; ezen felül ezer korona jövedelemnél az adókulcs nyolctized %, 2000 koronánál egy és egytized %, 4000 koronánál egy egész és nyolctized %, 6000 koronánál két egész és négytized %. Tehát a középjövedelmeket mi terheli? Terheli 1000 koronánál az értelmi foglalkozásoknál négy egész nyolc-

tized %, az ipar és kereskedelmi foglalkozásoknál 5 egész nyolctized %, 2000 koronánál az értelmi foglalkozásoknál 5 egész egytized %, az ipar- és kereskedelmi foglalkozásoknál 6 egész egytized %, 4000 koronánál az értelmi foglalkozásoknál 5 egész nyolctized, ipari és kereskedői foglalkozásoknál 6 egész nyolctized, 6000 koronánál az értelmi foglalkozásoknál 6 egész nyolctized, az ipari és kereskedői foglalkozásoknál 7 egész négytized, 10,000 koronánál az értelmiségi foglalkozásoknál 7 egész egytized %, az ipari és kereskedői foglalkozásoknál 8 egész négytized %.

Ha ezt összehasonlítjuk a mai 13.5%-al, akkor 1000 koronánál az értelmi foglalkozásoknál az adómérséklés 8.7%, az ipari és kereskedőinél 7.7%. 2000 koronánál az értelmi foglalkozásoknál az adómérséklés 8.4%, ipari és kereskedőinél 7.4%, 4000 koronánál az értelmi foglalkozásoknál a mérséklés 7.7%, az ipari és kereskedőinél 6.7%, 6000 koronánál 7.13% és 6.1%, 10,000 koronánál 6.4% és 5.4%.

Ezekből megállapíthatjuk, hogy ezer koronát véve fel, mint adóalapot, arra nézve, hogy a mai terhet, illetőleg az azon alapuló jövedelmet a kincstár behozhassa, az értelmi foglalkozásoknál a most megállapított kulcsnak csaknem háromszorosára volna szükség, hogy az megfeleljen a mai harmadik oszt. kereseti és az azzal összekötött általános jövedelmi pótdó eredményével. Így menne ez fokozatosan felfelé és még tízezer koronánál is meg kell erre duplázni az adókulcsot, hogy a mai bevételeket elérjük. Az alapnak ilyen túlzott felemelése ellen azon-

ban a pénzügyminiszter ezt a korlátot szabja, hogy az általános kereseti adó eddigi 28 millió bevételét kontingentálja. Tehát sem többet, sem kevesebbet nem kíván annál, dacára annak, hogy a hatszáz-koronás létminimumot minden keresetiágra kiterjeszti, — mint amennyit az ezen kategóriába tartozó adófizetők az eddigi kulcs szerint fizettek.

De lássuk ezeket gyakorlati és konkrét példák alakjában:

Egy ügyvéd eddig bevallott például négyezer koronát, erre a tíz %-os III. oszt. kereseti adó címén fizetett négyszáz koronát, 3.5%-os általános jövedelmi pótdóként 140 koronát, összesen 540 koronát.

Ezentul, ha ugyanaz az ügyvéd bevall nyolc ezer koronát, fizet ezután a kereseti adó 4%-a alapjau 320 koronát és a nyolc ezer korona után a jövedelmi adó címén 238 koronát, összesen tehát nyolc ezer korona után 558 koronát.

Ha azonban, amint az új adóreform megenged, a felhozható készkiadások vagy teherkölségek címén a teherlevonások is érvényesülnek, akkor nyolc ezer korona után kevesebb adót fizet, mint fizetett a jelenlegi adókulcs alapján négyezer korona bevallott jövedelem után.

Ezekből tehát kitűnik, hogy a városi elemekre az új adóreform alapján nemcsak, hogy nagyobb teher nem nehezedik, hanem minden foglalkozási ágban igen jelentékeny adómérsékléssel találkozunk. És ezek az adatok bizonyosságot szolgáltatnak arra nézve is, hogy midőn a pénzügyminiszter azt a problémát, hogy a szegényebb néposztályok

TÁRCZA.

Dés város közléte a XVIII. század elején.

Irta: **Dr. Lukinich Ime.**

— A „Vármegyei Közélet” eredeti tárczája. —

I.

A hatóságilag kiszabott büntetések végrehajtása a *hóhér* feladatához tartozott, kinek fizetése 1688-ban 6 frt készpénz és 12 véka búza volt. Ezt a magistratus annyira elegendőnek tartotta, hogy figyelmeztetik a hóhért, hogy „senkitől is azután semmit se lopjon, ha pedig lopásban deprachendáltatik, hadnagy uram ökelme erősen megpálcáztassa.”

A hadnagy fizetése 1696-ban 60 frt készpénz. A notáriusé ugyanakkor 16 frt, 4 mérő búza és 16 szekér fa; a városi szolgának 12 frt, 6 mérő búza, 12 szekér fa, egy vég abaposztó és 3 pár csizma; a vámosnak 16 frt készpénz és 4 mérő búza; a határkerülőknél egy mérő búza. Úgy látszik a malombírák, borbírák és a húslátók tiszte „nobile officium” volt, melylyel legalább a XVIII. század elején fizetés nem járt.

A Lipót királytól 1690-ben kiadott, s az erdélyi rendektől elfogadott diploma a statusquot biztosítván, a megválasztott kormányforma: a *gubernium* kezdetben teljesen a hagyományos politika szellemében vezette a fejedelemség ügyeit; tiszteletben tartja a megyék és városok autonómiáját is, melyeknek belső ügyeibe való beavatkozást gondosan kerüli. A XVIII. század derekán azonban a gubernium belpolitikájában a multtal ellentétes irány

kezd érvényesülni, melynek végső célja a központosítás, tehát az autonóm megyék és városok belső ügyeinek közvetlen irányítása rendeletekkel és bírálat tárgyául nem szolgálható parancsokkal. Kétségtelen azonban, hogy ezen politikai irány indító oka nem kizárólag az absolutizmusra való törekvés volt, hanem a gubernium az autonóm intézmények jogainak mellőzésével lehető gyors és pontos adminisztrációt kívánt létesíteni, mely a multban az autonóm intézmények jellegéből következőleg nem volt mindig keresztülvihető, de másrészt és ebben volt a tulajdonképpeni sérelem, rekatholizálni igyekezett a teljesen protestans fejedelemséget; a jelentéktelen arányszámú katolikusságnak éppen olyan és annyi szerepet akart biztosítani Erdély közéletében, mint a protestánsoknak, jóllehet erre azoknak számbeli jelentéktelenségük fogva, legalább ez idő tájt igényük nem lehetett.

Igy az 1751-ben Dés város részére kiadott guberniumi rendelet kimondja, hogy „minden communításokban az catholicusok és reformátusok avagy evangélikusok között minden beneficiumok s officiumok aequaliter viseltessenek”; a hadnagyságot évenként felváltva kellett megosztani. 1755-ben szabályozzák a hadnagy választásának lefolyását: „Midőn új electoria megyen az hadnagyi hivatal, nemcsak az electust egyedül, hanem azokat is, kik candidatioban ingrediáltak in tenario numero, a guberniumnak” jelentsék be, hogy „e szerint a gubernium is pro regia confirmatione repraesentálhasson”. A hadnagy megválasztása tehát csak akkor volt érvényesnek tekinthető, ha ahhoz királyi jóváhagyás járult. Erre a gubernium a városi communitást 1755. januárius 23-iki rendeletével

figyelmezteti is: „az hadnagyság electioja iránt citált régi constitutioja a városnak, a mint eddig, úgy ezután is in suo vigore hagyatik, de az electionak confirmatióját, minthogy ő felsége magának reserválta és az ellen kglmek is speciale privilegiumot nem citál, szükség, hogy a királyi parancsolatnak beteljesítése végett kglmek az hadnagyságra való electiót végben vivén, a nemes vármegye főtisztjének exhibeálja, a ki által azon electio a guberniumnak repraesentáltván, ő felségének pro confirmatione obtinenda felküldhessék.”

A gubernium ellenőrzése alá került a város vagyona is. 1743-tól (december 14) a magistratusnak pontos kimutatást kellett betérjesztenie mindennemű jövedelméről; kötelességül szabja ki a város területén lévő hidaknak és utaknak jó karban tartását (1752 jul. 12. rend.); elrendeli (1752 április 26), hogy a vasárnapokat és a kath. ünnepeket „méltó tisztességben” kell tartani; „ezeken a napokon árúk, mivek boltjai, sátorai bezárva legyenek, vásárok megszűnjenek”, s általában mindazt figyelembe kell részesíteni, a mi a kath. vallást és szertartásait érdekli. Szabályozza a húslátók eljárását is (1753 szept. 8); e szerint „magok előtt mind öreg nagy marhát egyet, mint tehenet egyet vévén, ugyanazt magok előtt kivágtván, annak húsa külön-külön mire mégyen és egyéb aprósága; annak bőrét megbélyegezvé, úgy adják a tímárok kezében és hány forintot vétetik, consignálják és a szerint a nemes magistratusnak repraesentálják.”

Általában a gubernium a közélet mindennemű vonatkozásában érvényesíti befolyását az autonóm intézmények rovására. Városaink autonómiája a XVIII. század második felében névlegessé válik.

vállairól levett adóteher ne nehezüljön a vagyonosabb osztály és különösen a városi elemek vállaira, akként oldotta meg, hogy az azon elmaradt bevételi különbözettel magát a kincstárt terheli meg: igenis reális számításon alapul és hogy ez a veszteség a kincstárra nézve valóban be is fog következni. Mert a jövedelmi adó előreláthatólag nem fogja beszügyeltetni a maga 46 milliónyi kontingensét.

De ha anyagilag a kincstár szenved, az új adóreform által, e veszteséget ellensúlyozza az a morális eredmény, hogy ezáltal nem kell senkinek sem eltúlni jövedelmét, mert ha őszintén bevallja, még akkor is kevesebb adót fizet. És a legnagyobb eredmények közé tartozik az is, hogy ez az első adóreform nemcsak Magyarországon, hanem talán egész Európában, mely a kereseti osztályokat nem játsza ki egymás ellen, hogy a terhet, melyet az egyik válláról levett, a másik vállára hárítsa át.

VÁRMEGYE.

— *A közigazgatási bizottság üléséről.* Szolnok-Dobokavármegye közigazgatási bizottsága olyó évi január hó 9-én d. e. 10 órakor tartotta meg jhavi rendes ülését gróf Wass Béla főispán elnöke alatt. Elnök üdvözlőlvén a beállott újévben a bizottságot, megnyitja az ülést, amelyen mindenekelőtt a közigazgatási bizottság albizottságai alakították meg. Ezután az alispán terjesztette elő december havi jelentését, mely szerint a közigazgatás állapota a múlt hó folyamán is zavartalanul mondható. Mezőgazdasági viszonyok szüneteltek, azonban a kevés hó lehet káros lesz az őszi vetésekre. Tüzeset 5 községben volt. A kár 2844 korona. Külföldre szóló útlevelel kiadott decemberben 103. Egész 1907. évben 3126 darab. Tanügyi téren nevezetesebb mozzanat nem történt. A kir. tanfelügyelő jelzi, hogy az ügyforgalom annyira szaporodott, hogy csakis 2. segéd-tanfelügyelői állás rendszeresítése mellett lehetséges, hogy az új törvény rendelkezései minden tekintetben végrehajthatóak. A vármegye közegészségügye a múlt hónapokhoz képest némi javulást mutat. A fertőző betegségek kevesebb számban és enyhébb alakban fordultak elő. Az állategészségügy javulást kevés helyen mutat.

Érdekes képet nyújt azonban a kir. pénzügyigazgatóság jelentése, a mely szerint a múlt évi

egyenes állami adóban az 1 millió 36674 korona 4 fillért tevő törzselőirással szemben a behajtás 1 millió 965609 korona 5 fillért tevő összege nem csak hogy az egész évi törzselőirásra teljes fedezetet nyújt, de 598867 korona 1 fillérrel, tehát majdnem 600 ezer kor.-val, azaz megközelítőleg 48%-ban fedezi az 1906. évi 1 millió 748 koronás hátralékot s azt leszállítja 1 millió 365354 korona 5 fillérre, ami körülbelül az egy évi törzselőirásnak felel meg. Szintén feltűnően kedvező az elért eredmény a sokkal nehezebben behozható bélyeg- és jogilleték behajtások körül; a mutatkozó eredmény itt is mintegy 1/2 millió korona összegű javulást mutat az 1906. év zárlatához képest.

Hasonló kedvező az összehasonlítás a hadmenetességi- s a fogyasztási- és italadó terén, nemkülönben a dohányjövédékben is.

Már most, ha ezt az eredményt abból a szempontból bíráljuk el, hogy a pénzügyi kormány messzemenő méltányos eljárást tanusított az adó-behajtások körül, s lehetőleg enyhítette a téli vizsontagságok közepette az adóbehajtás szabályszerű szigorát s viszont a vármegye ismert szűkös gazdasági helyzete, az általános pénzügyi válság és a minden vonalon érezhető közgazdasági pangás amugy is magukban megnehezítették a behajtás feladatait: ilyen körülmények mellett valóban a nagyközönség és a szakkörök megelégedett elismerése kell kísérje a dési pénzügyigazgatásnak szakavatott vezetéssel irányított működését, a melylyel az elért és meglepően kedvezőnek mondható eredményt az adózó közönség minden különösebb molesztálása nélkül a legcoulánsabb eljárással érte el.

— *Ujjonnan rendszeresített segédjegyzői állások.* A m. kir. belügyi miniszter a vármegye közönségét leiratilag arról értesíti, hogy az *árpástói, alsókosályi, kupsafalvi, füzesszentpéteri, a magyarborzasi és tötöri* körjegyzőségekben a segédjegyzői állásokat rendszeresíti és ezeknek javadalmazását — tulnyomó részben mindeniket államsegélylyel — 1000 koronában állapítja meg. Az *árpástói, alsókosályi és kupsafalvi* segédjegyzői állásokra a szükséges fedezetet az alispánnak már most rendelkezésre bocsátja, míg a másik három állás javadalmazása iránt az 1908. évi költségvetés törvényerőre emelkedése után fog határozni.

A rendszeresített állások szervezése és betöltése tekintetében az alispán közelebről kibocsátandó rendelet útján intézkedik.

— *Kivándorlási statisztika.* Szolnok-Dobokamegye területéről 1907. évben 3128 egyén folyamodott útlevelelért. Ezek közül útlevelet nyert 2773 egyén. Kérésével elutasított 336 egyén, 10-nek kérése ezidő szerint még tárgyalás alatt

áll. Az útlevelelkel kivándorolt összesen 3266 egyén és pedig 2773, mint útlevelel tulajdonos és 493, mint útítárs. A kivándorlás leginkább Romániába és Amerikába irányult. Kiadatott Romániára 1438, Amerikára pedig 1240 útlevelel. Ezen kívül még kiadatott Európára 78, az egész világra 14. Jeruzsálem és Ázsiára 3. A kivándorlók közül nemzetiség szerint volt körülbelül 80% román, 18% magyar és 2% szász és zsidó. Foglalkozás szerint hozzávetőleg volt 30, az értelmiség körébe tartozó egyén, 10 iparos, 15 kereskedő, 125 kisbirtokos, = 2593 cseléd és napszámos.

HIREK

— *Kinevezés.* A vármegye alispánja a Szamosújvárt néh. Duha János elhalálásával megüresedett rendőrkapitányi állásra *dr. Kultsár András* kolozsvári lakos tanácsfogalmazót nevezte ki. A beérkezett átlagos értékű és inkább kvantitatív tekintetben jellegzetes pályázat eredményének illeten elbírálása minden irányban csak megnyugvást kelthet: mert egyrészt a helyi érdekeken merőben kívül álló, másfelől egy, a jelzett állásra talán túl is minősített, valóban szakképzett egyén nevezetett ki. Ennek, hogy teljes és magas jogi minősítéssel felruházott egyén nevezetett ki, a jövőre is kiható jelentősége lehet, mert a rendőrségeknek küszöbön levő államosítása már magábanrejlő első feltételképpen alkalmazottaitól teljes jogi szakképzettséget fog megkívánni. Addig is azonban a kisebb városok rendszetének általán tapasztalható fejlődő irányzata, már egy minden tekintetben kiforrott és szakszerűleg is képzett munkabíró egyéniséget igényel. Reméljük, hogy Dr. Kultsár az ujonnan kinevezett rendőrkapitány az e tekintetben hozzáfűzött várakozásokat minden irányban képes is lesz kielégíteni.

— *Egy köztisztelőben álló úrnő halála.* A kérelhetetlen halál váratlan mély sebet ütött egy köztisztelőben álló család boldogságán. Egy fenkölt gondolkodású, nemes lelkű úrnő: Maléter Zoltán Szamosújvári vasútigazgató neje hunyt el övéinek szerető karjaiban, gyászba borítva mélyen sujtott családját, nagyszámú tisztelőit. Évek óta tartó betegeskedése állandóan szobához kötötte és elvonta őt a társaságtól, a melynek azelőtt becses összetartó láncszeme volt, s midőn a féltő gondoskodással őrködő család szeretete már kívül látta őt a veszélyen: a gyöngye szívnek egy erősebb fellobbanása egy csapásra kioltotta a mintaszertű, gyöngéd családjának áldásos életét.

II.

A város lakossága.

Nagyvárad török kézre való jutásával (1660) a török hódoltság a Partiumbeli megyékre is kiterjedvén, a Partiummal határos vármegyék lakossági viszonyaiban is változás állott elő. Bizonyos hullámzás észlelhető, melyet a lakosságnak a hódoltsági vidékekről az erdélyi fejedelem fenhatósága alá tartozó, biztosnak látszó vármegyékre való költözése okozott; ismétlődik tehát az a jelenség, mely a XVI. században a magyarországi törőhódoltság végleges kialakulásáig állandó hullámzásban tartotta a vándorló lakosságot.

Dés város a hódoltság területén kívül esvén, a menekülő vidéki nemesség tömegesen felkereste állandó letelepülés végett, a mi annál kevésbbé ütközhetett nehézségekbe, mert az erdélyi országgyűlés, figyelembe vévén a rendkívüli viszonyokat, biztosította részökre a városban lévő „uratlan puszták sessiók“-at az „azokhoz ab antiquo birattatott hasznos helyekkel, malmokkal és vámmal együtt“ sőt kimondja, hogy „a mely puszták helyekhez valaki praetendensnek mondja magát, az olyanokhoz tudniillik, melyek régtől fogván pusztán állottak, ne legyen elég csak szóval az olyanokhoz való kompetenciáját állatni, hanem doceáljon róla, mivel láttatnék sok ember nem annyira maga jószágát oltalmazni, mint mások odatelepedését meggátolni irigységből.“ (1665.)

Az 1665-iki országgyűlés ezen határozata tehát mutatja, hogy a vidéki nemességnek a városokba

való települése nem volt nehézségek nélkül, a mi a városi polgárság szempontjából érthető is. A betelepült nemesség, a megváltozott viszonyok daczára is, ragaszkodott kiváltságos helyzetéhez s vonakodott a város terheire való hozzájárulástól, a nélkül, hogy jogairól lemondani hajlandó lett volna; viszont a polgárság a terhekhez való hozzájárulástól akarta függővé tenni a jogokban való részesedést. Ezen a visszas helyzetben az 1665-iki országgyűlés segít, mely az ide települt nemesek kérésére Dés várost megnemesítette. A köztük lévő egyenetlenkedések azonban még évekig tartottak. 1671 febr. 24-én „az másannan idetelepedett becstületes rendek“ panaszsképen említik fel a magistratus előtt, hogy „néhány Désre telepedendő böcsületes emberek, midőn tudakoznának uratlan fundusokat és házhelyeket, unadalmas volna tudakozások is, némelyek pénzen vévén fundusokat, contradictióval, prohibitióval s egyéb sinistra praetensiókkal obviálnának és kedvetlenítették őket.“ A magistratus a vizsgálatot elrendelvén, békességét teremtett közöttük; a polgárság kijelentette, hogy az 1665-iki országgyűlési végzésnek engedelmessékedni fognak, s a magistratus hangsúlyozza is, hogy „ezután is igen eltávoztassanak öklmek minden gyűlölséget nemző legkisebb alkalmatosságot is, hanem egymás szeretetében éljenek öklmek“. De ismételt országgyűlési határozatra volt szükség, hogy a béke közöttük továbbra is fennálljon.

Ezen egyenetlenkedések, melyek a város belnyugalmát sokszor megzavarták, gyanakodóvá tették a városi hatóságot az *idegenekkel*, s főleg azokkal szemben, kik letelepedési szándék nélkül

tartózkodtak a város területén, s a kikre bizonyára különféle visszaélések bizonyultak. Ezért 1685 május 6-án a magistratus azt határozta, hogy mivel „az mostani fennforgó állapothoz képest városunkban sok advenák telepedtenek meg, még most is jütön-jütnek“, — „az kiknek hadnagy uram hire nélkül városunkbeliek szállást adnak, hadnagy uram ö kglme az ilyeneket egy-egy frttal büntesse meg, ezután pedig ö kglmek szállást adni sub prena eadem ne merészeljenek“. Ezt a határozatot 1730-ban (aug. 10.) a magukat nemeseknek valló települőkre is kiterjesztik. „Valakik — úgymond — nemes városunkban telepedtenek és telepedtek, mig hiteles testimoniumokat nem producálnák nemességekről s laktok földén magok jóviseletekről az tkts. nemes tanácsnak, úgy az város költségét is mig le nem teszik, tehát semminemű város beneficiumával ne élhessenek, bort ne árulhassanak, a piaczon is egyszerűval semmit ne árulhassanak, hanem minnekutána incorporáltatnak, a mikor is hiteket tegyék le“. Az 1685-iki végzés természetesen továbbra is érvényes; idegeneknek szállást adni tilos, de nem egy rt. büntetés terhe alatt, hanem (1737-től) 12 frtyninak. A gubernium főleg a katonaszökevények ellenőrzésére figyelmezteti a városi hatóságot (1740 május 26): „ha valaki valahol, akár városon, akár mezőn találna valaki olyas bódorgó szökevény embereket, a kiket kemény büntetés terhe alatt megfogják, fogassák, arestálják, arestáltassák minden jószágostól és marhástól“. Senki tehát idegen, kóborló és szökevény embereknek szállást adni 3 frt. büntetés terhe alatt ne merészeljen.

(Folytatjuk.)

¹ Comp. Constit. P. III. Tit. XI. Art. 5.

A mélyen süjtött család az alábbi gyászjelentést adta ki.

Maléter Zoltán, mint férje; Maléter Ernő, Gizi, Alice, Jenő, Irén, mint gyermekei; Probstner Gyula és neje Pryhradny Hermin, mint szülői; Bethlenfalvy Antalné szül. Probstner Mária, Kováts Béláné szül. Probstner Ines, mint nővérei; öz. Toperczer Odénné szül. Maléter Linka, Bethlenfalvy Antal és Kováts Béla, mint sógorai, illetve sógorai, — valamint számos rokonai mély fájdalommal és megtört szívvel tudatják, hogy a forrón szeretett, felejtethetetlen feleség és legjobb anya, gyermek, nővér és rokon: Malduri és szepesföldi *Maléter Zoltánné* szül. Ujlublói és jakubjáni Probstner Szidy életének 47-ik, boldog házasságának 27-ik évében folyó évi január 12-én, szív-széllhűdésben váratlanul elhunyt.

Boldogult halottunk földi maradványait folyó évi január hó 14-én d. u. 2 órakor fogjuk a gyásházánál tartandó ima után a vasúti állomáshoz, onnan Lőcsére kísérfi s ott január 16-án d. u. 3 órakor, az evang. egyház szertartása szerint, a családi sírboltba örök nyugalomra helyezni. Emléke feledhetetlen, áldott.

A ravatalt számos szebbnél szebb, legtöbbször élőlírág, koszorúk borították, melyeknek szalagjain a következő felirások voltak olvashatók. A mélyen süjtött bánatos férj koszorúján: Feledhetetlen drága Szidy — Isten veled!; Szerető gyermekei — A legjobb édesanyának; Forrón szeretett kedves sógorónknak — Linka; Kálmán és Edith — Rajongva szeretett jóakarónknak; A jó Szidy néni — Margit és Kornél; A Szamosvölgyi vasút igazgatósága — Öszinte részvétellel; A Szamosvölgyi vasút tisztikara — Kegyelete jeléül; A szamosvölgyi vasút altisztikara — Igaz részvétellel; A szamosvölgyi vasút vonatkiszérlő személyzete — Tisztelete jeléül; A szamosvölgyi vasút szolgaszemélyzete — Legmélyebb tisztelettel; Szamosvölgyi vasút műhely-munkásai — Mély tisztelete jeléül; Szamosvölgyi vasút alkalmazottai segélyegylete; A „Dési Magyar Védő-Egyesület — Szeretett alelnökének; Gróf Wass Béla és neje — A legmélyebb részvétellel; Voith Gergely és neje — Gyöngéd lelki barátnénknak; Karl Neufeld, R. Richard Schoeller von, Alexander von Schreiber, Rudolf Temple; Felejtethetetlen barátnénknak — Hatfaludiné; A barátság emlékéül — Vékony Ferenc és neje; Szidynek szeretettel — Sophi és Nóra; Binderné — Szidynek; Onódi Weres Zoltán és József — Öszinte részvétellel; Löw Lajos — A nemesszívű urnóknak; A legjobb akarónknak — Blenke család.

Temetésén a gyászoló rokonságon kívül osztatlan részvétellel vett részt a város társadalmának színe-java és hosszú, tömör sorokban kísérté utolsó útjára a megboldogultat.

Halálozás. Kabós Sándor ny. kir. ítélőtáblai bíró, volt dési kir. törvényszéki bíró sulyos csapás érte édesanyjának elhalálása által. A nagy tiszteletben élt urnó haláláról a család a következő gyászjelentést adta ki: Alólíroztak a szív legmélyebb fájdalommal tudatják, hogy a szeretett jó anya, anyós, nagyanya és dédanya magyargyerőmonostori öz. Kabós Sándorné, szül. kalotaszentkirályi Zámbo Judit életének 78-ik, özvegyiségének 19-ik évében történt csendesen elhunytát. Hült tetemei folyó hó 9-én délelőtt 10 órakor fognak az ev. ref. egyház szertartása szerint a helybeli köztemetőbe örök nyugalomra helyezni. Béke poraira! Bánfityhunyad, 1908. január hó 7-én. Magyargyerőmonostori Kabós Sándor, Magyargyerőmonostori Kabós Ilona, Magyargyerőmonostori Kabós Katalin, gyermekei. Magyargyerőmonostori Kabós Sándorné szül. Fogarasi Lászlai Margit menyé. Magyargyerőmonostori Kabós Anna unokája. Csicsókeresztúri ifj. Torma Miklós dédunokája.

Gyászkeretű jelentés tudatja velünk a vidám kedélyű és a saját körében közkedvelt *Knöfl József* kereskedő halálát. Férfi korának legszébb szakában, 40 éves korában halt el, kora árvaságra jutott kis fiacskáját és ifju nőt hagyva hátra. Messze idegenből származott hozzánk, nyelvünket törve, de lelkes igyekezettel beszélt, érzésében tultett sok fajmagyar hazafin, s leghőbb óhaja volt, hogy magát honfiusítsa, s az állampolgárságot megszerezze. Ebben azonban korai halála meggátolta.

Temetése f. hó 16-án délután 3 órakor lesz kissekeres-utcai lakásáról.

Szalaci Szabó Jenő törekvő fiatal iparos polgártársunk is elhalt 32 éves korában. Korai halála egy közbecsülésben álló tősgyökeres városi polgárcsaládot borított gyászba.

Temetése f. hó 17-én délután 3 órakor lesz Alsó-Rév-utca 1. számú szülői háztól.

Eljegyzés. Jeremiásch Ignác kapjoni birtokos eljegyezte Blatt Jakab oláhpenteki nagybirtokos leányát: Erzsikét.

Tervek a városnál. A lezajlott tisztújítások után városunk hatóságának kebelében a munka minden vonalon megindult. Ujabbnál-ujabb tervek vannak munkában, melyek némelyike már a közel jövőben foglalkoztatni fogja a képviselőtestületet is. A többek között revízió alá vétetett a tűzren-

dészeti szabályrendelet, melynek különösen a tűzoltási ügyre vonatkozó intézkedései szorulnak módosításra. Még a tél folyamán a polgármester az illetékes tényezőket értekezletre fogja összehívni, midőn meg fogják vitatni a kész tervet minden részében. Ugy a fenti célra, mint a köztisztaság előmozdítására szükséges költségek fedezése tekintetében is több javaslat van munkában, melyek rövidesen a képviselőtestület elé készülnek.

Magyar nyelvű hitoktatás. A vallás- és közokt. miniszter 1907. évi december hó 31-én 130 586. sz. a. kelt rendeletével a nem magyarajku elemi népiskolai tanulók hitoktatási nyelvére nézve így rendelkezett: „az állami elemi iskolák kivétel nélkül magyar tanítási nyelvűek és így azokban a törvény által kötelezett tantárgyak magyar nyelven tanítandók. Minthogy azonban az állami elemi népiskolába járó nem magyar anyanyelvű tankötelesek a népiskola alsóbb (I—II.) osztályaiban a magyar beszédet még nem sajátítják el annyira, hogy a magyar tanítási nyelvű hitoktatást megérthessék, a hit- és erkölcsstan ezek számára az állami elemi népiskola alsóbb osztályaiban anyanyelvén tanítható.” Ezen rendeletből látszik, hogy a miniszter a több helyütt fapaszalt nyelvi nehézségeket teljes mérvben figyelembe vette s a nem magyarajkuaknak anyanyelvi hitoktatását megengedte. Ahol a magyar szókinccs, a fogalmak tisztasága, a beszéd készsége még gyenge, mint az I-ső és II-ik, tehát az alsóbb osztályokban, ahol a tananyag főként csak beszédszerű, társalgó — ott a hit- és erkölcsstan anyanyelvű oktatását engedte meg a III-ik osztálytól kezdődőleg, a hol a tananyag már szakok szerint elvállik és a gyermekek tiszta fogalommal, szóképpel bírnak s kivétel nélkül amugy is már magyarul folyékonyan beszélnek — az állami elemi iskola magyar tannyelvű lévén, a kötelezett tantárgyak magyar nyelven tanítandók — a hit- és erkölcsstan is csak kizárólag magyar nyelven tanítandó Ezen rendelettel a több oldalról állandóan felmerült panaszok, egyenetlenségek megszűnnek s az állami iskola pedig nyert azzal, hogy az egyetértést, a tanítást benítő megtámadatásokról egyrésztől, másfelől a felsőbb osztályokban sok helyen a magyar nyelv előhaldást akadályozó idegen nyelvi tantárgytól megszabadult és ezzel állami népiskoláink egy jogos és törvényes pillérrel ismét erősebbek lettek abbéli törekvésükben, hogy a békés, nemzetépítő kulturális munka missióját fokozottabb mértékben teljesíthessék

Egy érdekes esküvő. Közel fél év óta a lapok hírovtáiban állandó hírként szerepelnek különféle közlemények a Széchényi-Vanderbilt nászról s az erre vonatkozó minden kis híradás — úgy látszik — különösen érdekli a közönséget. Sikertelt megszerezünk a völgyéni családja részéről kiadott házassági értesítést és sietve le is közöljük olvasóinknak. Az értesítés a következő: Sárvári felsővidéki gróf Széchényi Imréné szül. gróf Sztáray-Szirmay Alexandra, cs. és kir. csillagkereszt és palotahölgy, néhai gróf Széchényi Imre, cs. és kir. kamarás, m. kir. főszatnalmester, v. b. t. tanácsos, az aranygyapjasrend lovagja, a Szent-István és Lipót-rendek nagykeresztése stb. stb. volt berlini nagykövetnek özvegye, örömmel jelenti fiának gróf Széchényi László, cs. és kir. kamarás, a gróf Nádasdy nevével viselő 9-ik huszárezredbeli tartalékos hadnagy, a főrendiház örökös tagjának, Vanderbilt Gladys kisasszonnyal, néhai Vanderbilt Cornelius és özvegye szül. Gwynne Alice urhölgy leányával történendő házassági egybekelését. Az egyházi esketés 1908. évi január hó 27-én fog megtartatni Newyorkban (l. West 57 street). Örmező, 1907. december havában. Sajnáljuk, hogy a menyasszony családja részéről kiadott hasonló jelentés nem áll rendelkezésünkre, mert valóban érdekes lenne a dollárok hazájában is ily hatalmas és tekintélyes pénz-dynasztia esküvői jelentése.

Táncestély. A dési polgári olvasókör saját egyleti pénztára javára 1908. évi január hó 25-én szombaton, a Vármegyeház disztermében zártkörű táncestélyt rendez. A rendezőség élén gróf Wass Béla főispán, a kör diszelnöke. Bándy György alispán, a kör tiszteletbeli elnöke. Ilosvay Jenő polgármester, e.nök. Vásárhelyi Boldizsár alelnök állanak, mint védnökök, míg a tulajdonképeni rendezőbizottság tevékenységét ifj. Hegyi Mihály r. b. elnök, Gerecse Pál, Fazakas Sándor ellenőrök, Göczi Károly, Baló János pénztárnokok, dr. Bene Ferenc, Boros Gyula h. hadn., Farkas Endre h. hadn., Fülöp Sándor, Korzistka Vilmos táncrendezőik irányítják. A következőeszen sikeres estélyre a belépő-díjak: Személyjegy 2 korona, 3 tagu családjegy 4 korona, háromnál több tagu családjegy 6 korona, karzatjegy 2 korona. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Jegyek előre válthatók Göczi Károly úr üzletében és este a pénztárnál. A kik meghívót nem kaptak, de arra igényt tartanak, előjegyzést szintén ott tehetnek. A mulatságon Bani Lajos zenekara fog játszani.

Vármegyénk házi ipara és a külföld. Egy igen életre való eszme kivételében határozott a helyi védő-egylet választmányja, midőn folyó hó 8-iki üléséből a főszolgabírák és a kir. tanfelügyelőség megkeresésével széleskörű felhívást

bocsátott ki a kiválóbb és műipari beccsel bíró házi ipari cikkek összegyűjtése érdekében, hogy azokat a Londonban tartandó magyar ipari kiállításon tömegesen bemutathassa. A felhívás a következő: A Tulipán Szövetség Magyar Védő-Egyesület vármegyénkbeli osztályát a budapesti központi intézőség az iránt kereste meg, hogy az ez évben Londonban létesítendő magyar iparkiállításon, Szolnok-Dobokamegye házi ipari és kézműipari termékeivel vegyen részt. Tisztelettel keressük meg tehát az iránt, hogy a körletében termelt házi ipari és kézműipari azon termékeket, melyek eredetiségükkel, vagy népies jellegükkel fogva alkalmasak a kiállításra, lehetőleg összegyűjteni, s első sorban, — ha ez lehető — a termelőktől bizományba átvenni és egyesületünk-höz (Sterba Dezső ügyvezető alelnök ur czimére Désre) beküldeni, vagy ha ez tulságos nehézségekbe ütköznék, az egyesület terhére megvásárolni s ugyancsak fenti czimre eljuttatni sziveskedjék. Szives figyelmébe kívánjuk ajánlani, hogy a beszerzendő ipari termékeknek a főszűrt az eredetiségre, a népies és helyi speciális jellegzetes-ségre kívánjuk fektetni. Kérjük emellett a beküldendő termékekkel lehetőleg komplett készletet (varottasoknál pl. egy féltuczatot) sziveskedjék összegyűjteni, s lehetőleg arra is tekintettel lenni, hogy esetleges utánrendeléseknél, a megrendelésnek eleget tenni lehessen. Az egyesület fenntartja magának azt a jogot, hogy a beküldött munkákból a megfelelőket kiválaszthassa és csak az érdemeseket juttassa el a kiállításra. A bizományba átvett és beküldött cikkek ára kitüntető, hogy esetleg a kiállításon eladhatók legyenek. A bejelentések legkésőbbi határideje 1908. évi február hó 1-je. Az egyesület viseli a posta-és portó-költségeket is. Ezen körülményeket igénylő közbenjárásnál számítva szives és hazafias közreműködésére és arra, hogy hazánk és vármegyénk iparának fellendítése érdekében nem fogja megtagadni közreműködését, vagyunk hazafias tisztelettel Dés, 1908 január 10. Gr. Wass Béla T. Sz. M. V. E. elnök. Dr. Bene Ferenc titkár.

Gimnáziumi hangverseny. A dési m. kir. áll. főgimnázium ifjusága februárius 1-én hangversenyt és táncmulatságot rendez a vármegyeház nagy termében. A hangverseny kimagasló pontja Arany balladája „Zách Klára” lesz, melyet Zichy Géza zenésített meg s a melyet soló énekesek adnak elő. A meghívókat a napokban küldi szét a rendezőség.

Színügyi határozat. A vármegye színügyi választmányja gróf Wass Béla főispán elnöke alatt folyó hó 9-iki ülésében tárgyalta Szathmár-Németi város színügyi bizottságának átiratát egy Dész-Szathmári állandó színterületi szövetkezés ügyében. A terv kivételének elvi akadályai nincsenek, hanem egyelőre az idény beillesztése képezi közelebbi megállapodás tárgyát. Ha e tekintetben sikerül a helyi igényeknek alkalmas és megfelelő elhelyezkedést biztosítani: úgy a közelebből kitűzendő együttes tárgyalásra Szathmárra a választmány megfelelő képviseltetéséről két tagjának kiküldése útján gondoskodik.

Fehérnemű varró-tanfolyam Désen. A védő-egylet egy régi tervét valósítja meg február 15-én, a mikor is egy rég érzett hiány pótlására egy öt hónapig tartó fehérnemű varró-tanfolyamot nyit Désen s ezzel alkalmat nyújt arra, hogy az önként vállalkozók a kézi munka e nemében teljes kiképzést nyerhessenek. Az egyesület most a következő felhívást intézte a közönséghez: T. Czím! A Tulipán Szövetség Magyar Védő-Egyesület szolnok-dobokamegyei osztálya a még a múlt év folyamán tervezett fehérnemű varró-tanfolyamot most végre létesíti és a tanfolyamot 1908. évi február hó 15-én megnyitja. Az egyesület a tanfolyamra kiváló szakképzettségű munkatanítónót szerződtetett. A tanfolyam öt havi időtartamra létesítettik, mely idő alatt a résztvevők fehér varrásban és szabászatban teljes kiképzést fognak nyerni. A tanfolyamban részt vehet legfeljebb 30—35 felnőtt női hallgató, a ki a kézi és géppel való fehér varrásban a polgári leányiskolai végzettségnek megfelelő jártassággal bír. A résztvenni szándékozók havi 4 korona részvételi díjat kötelesek fizetni, mivel szemben az egyesület nemcsak a kiképzésről és helyiségről, de megfelelő varrógépek és szükséghez képest a munkanyag rendelkezésre bocsátásáról is gondoskodik. Felkérjük tehát T. Czimet, hogy családja és ismerősei körében az egyesület ezen szándékát terjeszteni sziveskedjék, azzal, hogy a résztvenni szándékozók elhatározásukat legkésőbb 1908. évi január 25-ig, az egyesület alulírott alelnökénél (Borsos-utca) személyesen jelentsék be. Dész, 1908. évi január hó 10-én. Hazafias tisztelettel: Hatfaludji Józsefné T. Sz. M. V. E. alelnök. Dr. Bene Ferenc titkár.

Baleset az állomáson. Folyó hó 11-én d. e. 10 órakor a 12 számú vonat összeállításával Kacsó István 25 éves, nős, kisegítő fékezőt a kocsi elütötték és oly szerencsétlenül, hogy a vágány közé esett és a jobb láb alsó szarván kerekék átmentek, a súlyosan sérültet a helyi „Rudolf” kórházba szállították be, a hol amputálva lett az összeroncsolt láb. A sérülés súlyos természetű, de nem halálos.

— **Városi közgyűlés.** Értesüléstünk szerint a város polgármestere a képviselőtestület közgyűlését f. hó 20-án (hétfőn) d. u. 3 órára hívta össze. A tárgyszorokat nagy részét folyó ügyek képezik.

— **A Konfirmáltak Egylete** minden ízében szépen sikerült estélyt rendezett folyó hó 12-én. Ezuttal negyedszer gyönyörködte a közönséget élvezetes műsorral ez a szépen fejlődő, mindenképpen áldásos munkát végző egyesület. A vasárnapi est egy ujszerű, de igen kedves számmal kezdődött. Nyolczvan kisgyermekből álló dalárda énekelt, de oly taktusosan, pontos ütemezéssel és kedvesen, hogy szívesen hallgattunk volna egy újrat is. Dicséret érte a türelmes karnagynak. A gyermekkar éneke után Szóts Mihály a helybeli főgimnázium tanára szabadelőadást tartott. A hit-tudat fejlődésének, alakulásának természetrajzát fejtegette. Hatalmas tapsviharral jutalmazta élvezetes előadását a nagyszámu közönség, utána Vizi Gizella, Liszt Ferenc „Fülemile dal”-át adta elő zongorán. Ismert művészetével és fejlett technikával játszott ezuttal is. Nagy élvezettel hallgatta játékát a közönség, s szünni nem akaró taps után az újrást is lelkesen fogadta. Rudnyánszky Gyula egyik drámai monológiáját szavalta Vida Gyula joghallgató. Előadási képessége közepesen jóval felül áll. A rendkívül nehéz menettű költeményt biztos hangsúlyozással, meglepő drámai temperamentummal jelenítette meg. Lelkesen és sokáig tapsolták a sok tekintetben művészinak mondható előadást. Császár Erzsike rekedtsége folytán a „Vándor madár” helyett Iluska dalát énekelte a „János vitéz”-ből Szénási Ilona. Tiszta, árnyalatokban gazdag hangja kedves csengéssel töltötte be a termet, s az Iluska gyönyörű dallamu kesergőjét nagyon szívesen hallgatta, meg is újrázta a közönség. A szépen sikerült estélyt a gyermekkar kedves éneke fejezte be.

— **Pásztorjáték.** Érdekes és nálunk még szokatlan nyilvános előadást rendezett vasárnap délután a színházban egy iparos ifjakkól és a helyi róm. kath. iskola növendékeiből alakult dilettans társaság. „Három királyok” cím alatt egy kitérő s a Gárdonyi tollára valló zamatos nyelvezettel megkapóan megírt karácsonyi pásztorjátékot adtak elő. A közönség, mely nagy számmal jelent meg az érdekes kísérleten, mindvégig érdeklődéssel kísérte a kiváló törekvéssel, összhangzatosan betanított és előadott darabot, a melynek rendezői érdeme Bulbuk Antal ig. tanítót illeti meg.

— **Jubileumi zarándoklat Lourdesbe.** Nagy ünnepek színhelye lesz ez évben a délfranciai kies fekvésű Lourdes városa. T. i. éppen 50 éve mult el azóta, hogy a kis Bernadetta előtt Szűz Mária megjelent. Ezen évforduló alkalmával a világ összes katolikusai nagy tömegben keresik fel Lourdest, hogy az ünnepeken részt vehessenek. Magyarországból márcz. 16-án indul egy országos jellegű zarándoklat Olaszország érintésével Lourdesbe, melynek fővezetője nagys. és főtisztelendő dr. Giesswein Sándor apát-kanonok, „Szt. István társulat” alelnöke, orsz. képviselő lesz. Ezen zarándoklatra vonatkozólag Fehér Ferencz plébános Ebed (Esztergom megye) szívesen szolgál felvilágosítással.

— **Uj koronázási emlékérmek.** A m. kir. Pénzügyminiszter körrendeletét bocsátott ki az 1907. évi XLVII. t. cz. alapján a király megkoronázása negyvenedik évfordulója alkalmából vert százkoronás arany és ötkoronás ezüst emlékérmek, — valamint az ugyanezen törvényczikk alapján vert százkoronás arany értékmek forgalomba hozatala tárgyában. A százkoronás emlékérmek s ez értékmek a m. kir. központi állampénztártól, az ötkoronás emlékérmek pedig az Osztrák-Magyar banktól és magyarországi fiókintézetei útján lesznek a rendelkezésre álló készlet erejéig megszerezhetők. A kibocsátási rendelet magában foglalja az érmek pontos és hivatalos leírását, ismertetését sőt clichirozott képlenyomatát is.

— **A hitelszövetkezetekről.** E cím alatt egy tisztán gyakorlati alapon álló, a falusi gazda-ember használatára szánt füzet jelent meg a földmívelésügyi miniszter kiadásában, Czeglédy Tivadar gazdasági szaktanár tollából. A füzet mindenek előtt azokat a felfogásbeli akadályokat czáfolja le igen ügyesen, amelyek az altruisztikus alapon álló hitelszövetkezetek alakulását nehezítik és a nép észjárásához alkalmazkodó okfejtéssel mutat rá, milyen haszon származik abból, hogyha a pénz nem kell a ládafiában tartani, és másrészt, hogy ha megszorul a falusi ember, a saját pénztézetéből kaphat olcsó és méltányos módokon visszafizethető pénzt. Kifejti az Országos Középponti Hitelszövetkezet hasznos közreműködését a falusi emberek hitelszükségletének ellátásában és hasznos utmutatásokat ad a szövetkezeti ügyvezetés tekintetében. Az okosan írt munkát épen úgy, mint a minisztérium többi közczélú kiadványát lelkesnek, tanítóknak, jegyzőknek, kis gazdáknak ingyen kapják, ha egyszerű levelező lapon a minisztérium könyvtárához fordulnak.

— **Az adófizetők figyelmébe.** Az adótörvényeknek az adófizető közönséget nagyon közszóló érintő kedvezményes intézkedése van, mely abból áll, hogy az ingatlan birtokra bekebelezett adósságok kamatai az ugyanazon birtokot tehelő általános jövedelmi pótdónál előnyösen számíttatnak be, ha

a bevallás a maga idejében megtörténik. Az erre vonatkozó hirdetményt a pénzügyigazgatóság most tette közzé, figyelmeztetve az adófizető közönséget, hogy az ingatlan birtokokra bekebelezett adósságok kamatait január hó végéig városokban a városi adóhivatalnál, kis és nagy községekben pedig az előjárásnál az ott díjmentesen kiszolgáltató vállomási íven vallják be. Az adótörvények ezen kedvezményét a közönség figyelmébe ajánljuk.

— **Fizetés felemelés, átutalás és előléptetés.** A vallás- és közokt. miniszter Rácz Gizella nagyilondi állami tanítónő fizetését évi 200 koronával felemelte. Haba Erzsébet dési polgári léányiskolai segédtanítónőt ugyanezen tanintézethez rendes tanítónővé nevezte ki és Dapsy Béla magyar-köbllői állami tanító fizetését a szamosujvári kir. adóhivatalhoz átutalva, úgyszintén Griváse Mária oláhláposi ujonnan kinevezett állami tanítónő fizetését kiutalványozta.

— **Hazaifias román lap.** Igen érdekes tartalommal jelent meg a „Lumina” politikai, társadalmi és közgazdasági román nyelvű ujságnak a IV. évfolyambeli első száma, a mely egyszerűségi tekintettel a románok karácsonyára, — mint ünnepi szám a szokottnál is változatosabb. Ismerve a román nemzetiségi vezetőknek irányzatos munkálkodását, a mely állandó czélul tűzte ki a magyarság és a nemzetiségek közötti eltávolodás érdekében minden uton-módon, nyílt és be nem vallott eszközökkel operálni: nem lehetünk elég elismeréssel a hazaifias nemzetiségi sajtó ama kevés számú derék munkásaival szemben, a kik eme törekvések ellensúlyozására a legközvetlenebb utat használják föl, s ujságaik révén igyekeznek fajokonait felvilágosítani az ellentétes törekvések káros és czélteljesített voltáról. A hazaifias nemzetiségi sajtónak különösen két illusztris exponensét a Budapesten minden vasárnap megjelenő „Lumina”-t és a Kolozsvárt dr. Moldován Gergely egyetemi tanár szerkesztésében megjelenő „Ungaria” című hetilapokat illeti meg első sorban ez az elismerés, mint a melyek kiváló szakértelemmel, dicséretes hazafiai buzgalommal és e mellett magosfoku intelligenciával állottak a jóra való hazaifias czél szolgálatába. Különösen érdekes a „Lumina” f. évi első száma, a melyben „Și pe pamânt pace...” című emelkedett tonusban tartott ünnepi vezércikkben buzdít a faji és felekezeti békére és egyetértésre. „Funcționarii să vorbieră limba poporului” című cikkekben kiválóan méltatja gróf Andrássy Gyula belügyminiszternek azt a nagyfontosságú rendeletét, melyet az a közigazgatási tisztviselők nyelvtudása tárgyában bocsátott ki. A lap további tartalmát szépirodalmi, ismertető közlemények és változatos gazdag hírvonat képezik. Teljes benső meggyőződéssel s legmelegebben ajánljuk a lapot román ajku magyar polgártársaink figyelmébe és támogatásába s különösen kívánatosnak tartanók, ha azt maguk a nem magyar ajku községek támogatják, s az előjárók ismertették a néppel, mert bizony a legalkalmasabb eszköznek látszanak ezek a lapok a kívánatos összhang megteremtésére és inkább vezetnek eredményre, mint sok más csődöt mondott hiru kísérlet. Tájékoztatóul közöljük, hogy a „Lumina”-ra, a mely hetenként egyszer jelenik meg, Budapesten VIII. Szentkirályi utca 3. sz. alatt lehet előfizetni. Egy évre 4 korona 80 fillér; félévre 2 korona 40 fillér; negyedévre 1 korona 20 fillér; egy hóra 50 fillér. Az „Ungaria” Kolozsvárt Deák Ferencz-utca 4. szám alatt hetenként szombaton jelenik meg. Egy évre 16 korona; félévre 8 korona és negyedévre 4 korona. Egyes szám 20 fillér.

— **Épületjavítás.** A vallás- és közokt. miniszter a kaczkói állami óvoda fedelezésére 1147 koronát engedélyezett.

— **Nyilvános nyugtázás.** Újévi üdvözlések megváltása címén a Désen felállítandó Kossuth Lajos-szobor javára a következők adakoztak: Ilsvay Jenő polgármester és Gradovits György városi képvis. testületi tag 5—5 koronát, Sófalvi Zsombor, Szarvady Farkas tanácsosok, dr. Kustár Gyula főorvos Jakabfi Lajos mérnök, Baló János pénztárnok, dr. Farkas János főügyész és dr. Siró Zsigmond orvos 3—3 koronát, Stingly Zsigmond rendőrkapitány, Vass Imre városi képviselő testületi tag, H. Nagy István alkapitány, Molnár Lajos ellenőr, Péli József könyvelő és Duzsárdi Károly levéltárnok 2—2 koronát, végül Losonczy István főjegyző, Scheier Lajos alkapitány, Pogácsás József adótiszt és Bocsánczy Ferencz irnok 1—1 koronát. Befolyt tehát összesen 47 korona, mely összeg a szobor-alap javára szabályszerűen elszámoltatott.

— **Szabályrendelet kihirdetése.** A magántelkek bekerítése és az utcai bejárók éjjeli zárvaratása tárgyában alkotott városi szabályrendeletet belügyi m. kir. miniszter úr jóváhagyván, ezen szabályrendelet városunk képviselőtestületének folyó hó 20-án tartandó közgyűlésében fog kihirdettetni. Felesleges is mondanunk, mily nagy horderővel bírnak közbiztonsági szempontból a szabályrendelet intézkedései főképp azon részükben, melyek az utcai bejárók éjjeli zárvaratását kötelezőleg kimondják. A szabályrendelet intézkedései nemcsak a közbiztonsági állapotok javítását czélozzák, hanem igen alkalmasak a házi cselédek között már nagyon meglazult fegyelem helyreállítására is.

— **Köszönet.** F. év január hó 12-én rendezett felolvasó-estély szereplőinek: Vizi Gizella ónagyságának, Szénási Ilus kisasszonynak, Szóts Mihály, Vida Gyula és Szabó György uraknak szíves közreműködésükért hálás köszönetet mond a Konfirmáltak Egyesületének elnöksége.

— **Újévi üdvözlések megváltása** czímen érkezett kegyes adományokhoz utólagosan köszönettel csatolja Nik Ferenczné 6 koronáját a Konfirmáltak Egyesületének titkára.

Kiadó: a „Vármegyei Közélet” szerkesztősége.

Hirdetések.

Sz. 4018—907. tlkvi.

2—3

HIRDETMÉNY.

Kerlés község telekkönyve birtokszabályozás következtében az 1869. évi 2579. számú szabályrendeletre képest átalakított s egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, melyekre az 1886. évi XXIX., 1889. évi XXXVIII. és 1891. évi XVI. t. czikk a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t. cikkben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosítottak.

E czélból az átalakítási előmunkákat hitelesítése és a helyszíni eljárás a nevezett községben 1903. évi február hó 12-ik napján d. e. 10 órakor fog kezdődni.

Ennélfogva felhivatnak:

1. Az összes érdekelt, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen, vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervet ellenretaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik.

2. Mindazok, akik a telekkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt a kitérő határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel.

3. Mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átíráshoz az 1886. évi XXIX. t. cz. 15—18. és az 1889. XXXVIII. t. cz. 5, 6, 7. és 9. §§-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni: iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, vagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szívesen ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek.

4. Azok, kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszünt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, úgyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztést kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságtól. Bethlen, 1907. évi december hó 14. napján.

Csegezy
kir. albiró.

Takarmány eladó.

Dengeleg községben 5 béres-szekér (50 mm.) réti széna és a dési vasúti állomástól 5¹/₂ kilométer távolságra 250—280 béres-szekér (2500—2800 mm.) saját termelésű fölöslegcs réti széna és lóhere eladó. Értekezhetni: Császár Ferencz állatorvos, földbirtokossal Désen.

Kereskedelmi Bank r. t. Désen.

Leszámitol váltókat, kölcsönöket nyújt házakra és földbirtokokra, folyósít törlesztéses kölcsönöket legelőnyösebb feltételek mellett. Elvállalja értékpapírok vételét és eladását, valamint minden bank-szakmába vágó ügyletek lebonyolítását, továbbá elfogad

Betételeket

a legelőnyösebb kamatozási és visszafizetési feltételek mellett.

Sz. 8826—907. tlkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A dési kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Márton Lika s társai végrehajtóknak Szávu Iliszia kissomkúti lakos végrehajtást szenvedő ellen 20 korona s jár. iránti végrehajtási ügyében az árverést dr. Br. Horváth Emil utóajánlati kérésére végrehajtást szenvedő ellen elrendelte a foyó 1907. évi december hó 5-ik napján 6597. sz. alatt megtartott árverésnek a kissomkúti 66. sz. tjkvre vonatkozólag hatályon kívül helyezése mellett.

A 377. sz. tjkvet illetőleg az árverési jegyzőkönyv elfogadtatik, mely szerint dr. Papp Vazul az 1. rsz. 70. és 71. hrsz. a. ingatlant 440 korona vételárban megvette.

Minek folytán a kir. törvényszék kerületében fekvő s a végrehajtást szenvedő Szávu Iliszia nevén levő kissomkúti 6. sz. tjkvben 3. rsz. 602/2. hrsz. 13 kor. 20 fillér, 4. rsz. 698. 699. hrsz. a. 117 kor. 70 fillér, 8. rsz. 959—963. hrsz. a. 56 kor. 10 fillér, 9. rsz. 1017. 1018. hrsz. a. 8. kor. 80 fillér, 10. rsz. 1051, 1054. hrsz. a. 72 korona 60 fillér, 12. rsz. 1063, 1064, 1069. hrsz. a. 110 korona, 13. rsz. 1285. hrsz. a. 66 korona, 14. rsz. a. közös erdő és legelőbeli jutalék 176 korona 2 fillér megállapított kikiáltási árban az **1908. évi február hó 10-ik napján d. e. 10 órakor** Kissomkúti községében hivatalból megtartandó nyilvános árverésen a következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni u. m.:

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felüli ígertet senki sem tenne, az árverésre kitézett ingatlan a kikiáltási áron alul eladatni nem fog.

Azon árban utóajánlattevő Dr. Br. Horváth Emil még azon esetben is vevőnek fog tekintetni, ha arra meg sem is jelenne.

2. Árverezni kívánók — végrehajtató és utóajánlattevő kivételével — tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított s az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi 60 t.-cz. 170. §. értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

3. Vevő köteles a vételért három egyenlő részletben és pedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedésétől számítandó 15 nap alatt, a másodikat, harmadikat ugyanazon naptól számítandó 30, illetőleg 45 nap alatt, minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számítandó 5% kamatokkal együtt szabályszerű letéti kérvény mellett az 1881. évi december hó 6-án 39425. sz. szabályrendeletben előírt módon a dési kir. adó, mint letéti pénztárnál lefizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni. Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt a dési kir. törvényszék telekkönyvi irodájában és Kissomkúti község elöljáróságánál tekinthetők meg.

Dés, 1907. évi október hó 31-ik napján.

A kir. törvényszék, mint tkvi hatóság

Herszányi,
kir. törvsz. bír.

Sz 5—1908 végreh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az óradnai kir. járásbíróság 1899 évi Sp. 271/6 számú végzése következtében Szigeti Gyula kékesi ügyvéd által képviselt „Fortuna” takarékpénztár javára Pinczés Ferencz és neje ellen 832 K. f s jár. erejéig 1907. évi aug. hó 19-n foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt 622 K. becsült következő ingóságok. u. m.: házi butorok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a kékesi kir. járásbíróság 1907. évi V. 124/1. számú végzése folytán 832 K. tőkekövetelés, ennek 1899. évi október hó 12-ik napjától járó 8% kamatai 1/3% váltódíj és eddig összesen 144 K. 76 f-ben bíróság már megállapított költségek erejéig is adosok lakásán Czegében leendő megtartására **1908. évi január hó 22-ik napjának d. e. 10 órája** határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108 §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kékesen, 1908. évi január hó 4-ik napján.

Gyelán Olivér
kir. bir. végrehajtó.

Sz. 1012—1907. végreh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX-ik t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a bethleni kir. járásbíróságnak 1907 évi Sp. 534/6 számú végzése következtében dr. Horváth Emil dési ügyvéd javára Kondrátyi Sándor és társai ellen 268 K 70 f. s jár. erejéig 1907 évi december hó 9 és 10-n foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 871 kor. becsült következő ingóságok u. m.: tehének, bivalyok, sertések, butorfélek, tengeri stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a bethleni kir. járásbíróság 1907. évi V. 626/2. számú végzése folytán 268 korona 70 f. tőkekövetelés, ennek 1907. évi július hó 11. napjától járó 5% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 131 K 78 f-ben bíróság már megállapított költségek erejéig, Kondrátyi Károlynál Nagydebreken kezdve 1908 jan. 31-én d. u. 3 órakor, Málomban Kondrátyi Sándornál 1908 február 1-én d. e. 8 órakor, s Málomban Kondrátyi Mária Székely Jánosnál leendő megtartására **1908. évi február hó 1-3 napjának d. e. 11 órája** határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Bethlen, 1908. évi január hó 2-ik napján.

Somlyói,
kir. bir. végrehajtó.

Szám: 1591—1907. végreh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX-ik t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a dési kir. törvényszéknek 1907 évi 7030 számú végzése következtében dr. Farkas János dési ügyvéd által képviselt a dési Népbank részvénytársaság javára f.-orbói Vajda Vaszilika és társai ellen 200 K. s jár. erejéig 1907 évi okt. hó 19-n foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 1560 kor. becsült következő ingóságok u. m.: sertések, szénatakarmányok, fehér szarvasmarhák, juhok és gazdasági eszközök nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a dési kir. járásbíróság 1907. évi V. 1205/2. számú végzése folytán 200 kor. tőkekövetelés, ennek 1907. évi június hó 7-ik napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 81 K 68 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Felsőorbó községben a helyszínen közbejövettel leendő megtartására **1908. évi januárius hó 25-ik napjának d. e. 10 órája** határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Désen, 1907. évi december hó 21. napján.

Szentpétery,
kir. bir. végrehajtó.

Sz. 8288—1907. polg.

1—3

Hirdetmény.

A dési kir. törvényszék az 1874. évi XXXV. t.-cz. 44. §. alapján felszólítja mindazokat, akik a néhai Tüzes Karácson volt dési kir. közjegyző biztosítékára a fentti törvény 173. §-ának helyébe léptetett 1886. évi VII. t.-cz. 40. §-ánál fogva törvényes zálogjoggal bírnak, hogy követeléseiket 3 (három) hó alatt jelentsék be, mert különben azok tekintetbe vétele nélkül fog a biztosíték kiadása iránt intézkedés tétetni.

A dési kir. törvényszéktől.

Désen, 1907. évi december hó 30-án.

Koller
elnök.

Dr. Vékás
jegyző.

Szám: 876.—1907. vhtó.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a dési kir. törvényszéknek 1907. évi 2388 számú végzése következtében Dr. Pávelea Oktáv ügyvéd által képviselt Tiblesána hitelintézet javára Csuros Indrój ellen 154 K. s jár. erejéig 1907. évi október hó 29-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 970 koronára becsült következő ingóságok, u. m. széna, székér, borjú, ló, tengeri stb. nyilvános árverésen eladatnak. Mely árverésnek a bethleni kir. járásbíróság 1907. évi V. 245/4 számú végzése folytán 154 kor. tőkekövetelés, ennek 1906. évi apr. hó 30 napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 83 kor. 86 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, Dögmező községben adosok lakásain leendő megtartására **1908. évi január hó 25-ik napjának délelőtti 9 órája** határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Bethlen, 1908. évi jan. hó 2-ik napján.

Somlyói
kir. bir. végrehajtó

Sz. 4—1908.

1—2

Faeladási hirdetmény.

Szolnok-Dobokavármegye csákiigorbói járásához tartozó Nagykeresztes község határában fekvő és a nagykeresztesi volt urbéres birtokosság tulajdonát képező erdőből, a jóváhagyott üzemterv értelmében, az 1908. év folyamán kihasználásra kerülő 30° kat. holdon található és 1400 m³-re becsült bükk- és gyertyán tűzifára alkalmas fatömeg **folyó évi január hó 30-án délelőtti 11 órakor** Nagykeresztes községében zárt ajánlatokkal egybekötött szóbeli nyilvános árverésen fog eladatni.

Kikiáltási ár 1190 korona, bánatpénz 119 korona.

A nagykeresztesi volt urbéres birtokosság elnökehez címzett zárt ajánlatok az árverés megkezdéseig fogadhatók.

Az árverési feltételek Nagykeresztes községében, valamint a nagyilondi m. kir. járási erdőgondnokságnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Nagykeresztes, 1908. évi január hó.

Az urbéres birtokosság elnöke.

Szám: 745—1907. végreh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a dési kir. törvényszéknek 1906. évi 7862 számú végzése következtében Dr. Veisel Ernő ügyvéd által képviselt Bethleni tak.-pénztár javára, Blága Arszentyé ellen 350 K. s jár. erejéig 1906. évi nov. hó 16-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 865 kor.-ára becsült következő ingóságok, u. m. borjak, sertések, szekerek, csűr és istálló nyilvános árverésen eladatnak. Mely árverésnek a bethleni kir. járásbíróság 1906. évi V. 529/4 számú végzése folytán 350 kor. tőkekövetelés, ennek 1905. évi nov. hó 17. napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen bíróság már megállapított költségek erejéig, Magosmarton Blága Arszentyánál kezdve 1908. január 29-én d. e. 9 órakor s Kocson Marosán Juonnál folytatólóg leendő megtartására **1908. évi január hó 29-ik napjának délelőtti 1/2 órája** határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Bethlen, 1908. évi jan. hó 2-ik napján.

Somlyói Adolf
kir. bir. végrehajtó.

Törlesztési kölcsönök

földbirtokra és bérházakra 10-75 éves törlesztésre
3/0-3 1/2/0-4/0-4 1/2/0-os kamatra készpénzben.

Személy- és tárcza-váltóhitel

iparosok és kereskedők részére, valamint minden
hitelképes egyéneknek 2 1/2-10 évi időtartamra.

Díjtalanul nyújtunk bárkinék szakszerű felvilágosítást.

Bankhelyiségeink Budapesten:

VI. Ó-utca 15 és Lázár-utca 16. sz. a. vannak.
(Válaszbélyeg melléklendő.)

Megbízható egyéneket bankunk képviselőire
felveszünk.

100.000.000 KORONA KÉSZPÉNZTŐKE FOLYÓSITTATIK BANKHÁZUNK ÁLTAL MAGYARORSZÁG TERÜLETÉN.

**RÓTH BANKHÁZ BUDAPEST, BANK-KÖZPONT: VI. KERÜLET
A M. K. OPERA-BAZÁR PALOTÁJÁBAN**

FOLYÓSITUNK: Jelzálogkölcsönök II-od és III-ad helyi betáblázásra
5-15 évre 5/0-al, esetleg 5 1/2/0-al.
Tisztviselői kölcsönök állami, törvényhatósági, községi tisztviselőknek és katonatiszteknek fizetési előjegyzésre,
közös és életbiztosítás nélkül. Ugyanezeknek nyugdíjaira is. Értékpapírokra, vidéki pénz-
Konvertálunk intézetek és vállalatok részvényeire értékük 95/0-áig kölcsönt nyújtunk a Magyar Osztrák Bank kamatlába mellett.
bármely belföldi pénzintézet által nyújtott jelzálogos-, törlesztéses-, személy- és váltókölcsönt. Mindennemű
bel- és külföldi értékpapírt napi árfolyamon veszünk és eladunk.

Tőzsdemegbízásokat mindenkor föltétlen eredménnyel bonyolítunk le. 2-

Pénzügyi szakba vágó minden reális ügyletet a legnagyobb pénzcsoportnál levő összeköttetéseinknél fogva legelőnyösebben
bonyolítunk le.

VEZÉRKÉPVISELŐSÉG SZOLNOK-DOBOKA VÁRMEGYE TERÜLETÉRE LAPUNK KIADÓHIVATALA.

Sz. 3514-907. tlkvi.

3-3

Hirdetmény.

Aranyos-Szász-Móricz tlkvei birtokszabályozás
következtében átalakítván, ezzel egyidejűleg azokra
az ingatlanokra nézve a melyeket az 1886. évi
XXIX. t.-cz., az 1889. évi XXXVIII. t.-cz. és az 1891.
évi XVI. t.-czikkel a tényleges birtokos tulajdonjog-
ának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t.-cz.-
ben szabályozott eljárás a tlkvi bejegyzések helyes-
bitésével kapcsolatosan foganatosított.

Ez azzal a felhívással tétetik közzé, hogy:

1. Mindazok, kik az 1886: XXIX. t.-cz. 15. és
17. §§-ai alapján, ideértve ezen §§-oknak az 1899:
XXXIII. t.-cz. 5. és 6. §§-aiban és az 1891: XVI.
t.-cz. 15. §. a. pontjaiban foglalt kiegészítéseit is
valamint az 1881-ik XVI. törvényzikk 15. §-a
b. pontja alapján eszközölt bejegyzések, vagy az
1886. évi XXIX-ik törvényzikk 22-ik §-a alap-
ján történt törlések érvénytelenségét kimutathatják,
e végből törlési kereseteket hat hónap alatt, vagyis
1908. évi július hó 2-ik napjáig bezárólag alulirt
telekkönyvi hatóságához nyújtsák be, mert az ezen
meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után
indított törlési kereset, annak a harmadik személy-
nek a ki velők szemben nyilvánkönyvi jogot szerzett,
hátrányára nem szolgálhat.

2. Hogy mindazok, kik az 1886: XXIX. t.-cz. 16.
és 18. §§-ainak eseteiben, ideértve az utóbbi §-nak
az 1889: XXXVIII. t.-cz. 5. és 6. §§-aiban foglalt
kiegészítései is, a tényleges birtokos tulajdonjogának
bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak,
írásbeli ellentmondásaikat hat hónap alatt, vagyis
1908. évi július hó 2-ik napjáig bezárólag nyújtsák
be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő
után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni
nem fog.

3. Hogy mindazok, kik a tkv. átalakítása tárgyá-
ban tett intézkedések által, nem különben kik az
1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az 1892.
évi XXIX. t.-cz. szerinti eljárás és az ennek folyamán
történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi
jogaikat bármily irányban sértve vélik, ideértve
azokat is, kik a tulajdonjog arányának az 1889:
XXXVIII. t.-cz. 16. §-a alapján történt bejegyzéseket
sérelemnek találják, e tekintetben felszólalásukat
tartalmazó kérvényeiket a tlkvi hatóságához hat
hónap alatt, vagyis **1908. évi július hó 2-ik nap-
jáig** bezárólag nyújtsák be, mert ezen meg nem
hosszabbítható záros határidő elmulasztása után
az átalakításakor közbejött téves bevezetésből szár-
mazó bármilyen igényeiket jóhiszemű harmadik
személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az
említett bejegyzéseket csak az időközben nyilván-
könyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogai-
nak sérelme nélkül csak a törvény rendes útján
támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek is, a kik a
hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át,
hogy amennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű
másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag
benyújtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóság-
nál átvehetik.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.
Kékes, 1907 december hó 12-én.

Weress
kir. járásbíró.

**Steckenpferd-
liliumtejszappan**

Bergmann & Co-tól Drezda és Tetschen a/E. a
naponta beérkező olímerő-levelek szerint a
legjobb és leghatásosabb gyógyszer szappan szeplő
ellen, valamint a bőrt üdén és lágyan tartja és
arcszínt kölcsönöz. Darabonként 80 fillérért
kapható minden gyógyszerárban, drogáriában,
illatszert-, szappan- és fodrász-üzletben. 25-40

**NÉMETHY GYULA
épület és butor-asztalos üzlete
:: DÉSEN, Deák-utca 25 b). ::**

Tisztelettel tudomásra hozom, hogy
Budapest 18 év óta fenállott gépzemű
asztalos üzletemet Déstre helyeztem át.

Vállalkozom és megrendelést elfogadok
az asztalos iparhoz tartozó minden mun-
kára, u. m.: mindenféle butorokra a leg-
egyszerűbbtől a legfinomabbig, ajtó- és
ablakok készítésére, elsőrendű modern
épület-asztalos munkára, templomi mun-
kára, ovodák és iskolák szakszerű beren-
dezésére, boltberendezésre stb. stb.

Raktárt fogok tartani mindenféle saját
készítményű butorokból, melyeknek a
készítését már megkezdtem.

Készítményemet a legjobb kivitelben
pontosan és a legmérsékeltébb ár mellett,
vagyis teljes megelégedésre fogom szállítani.

Főtörökvésem, hogy a nálam tett meg-
rendelő, minden kellemetlenségtől a mi az
asztalos munkálatok és butorok beszer-
zésénél előfordulhat, megkímélve legyen.

Tisztelettel
Némethy Gyula
1-5 asztalos-mester.

2-10
Eredeti csomagok kaphatók:
Brugovitz Józsefnél
Dés.

Sz. 4945-1907. tlkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A bethleni kir. járásbíró mint telekkönyvi
hatóság közhírré teszi, hogy a Naszodi „Aurora“
r. t. végrehajtónak Szigyártó János végrehajtást
szennvedett elleni 700 korona tőkekövetelés és
jár. iránti végrehajtási ügyében a (dési kir. t.-szék)
bethleni kir. járásbíró területén lévő az oláh-
nyiresi 215 sz. tjkoben A + 2. rsz. 13/2 hrsz.
a. a Brics Arszentjáné nevében álló egész fekvőre
14 korona, a 158/3. hrsz. a. egész fekvőre 114
kor. kikiáltási árban, az u. o. 39. tjkoben A +
1. rsz. 48. hrsz. 376 korona, a 2. rsz. 65. hrsz.
85 korona, 3. rsz. 191 hrsz. 200 korona, 4. rsz.
204. hrsz. 322 korona, 5. rsz. 229. hrsz. 111 ko-
rona, a 6. rsz. 230. hrsz. 134 korona és a 7. rsz.
a. idetartozó erdő jutalék 3 kor. 24 fillér kikiál-
tási árban, A + 1. rsz. 246. hrsz. a. Katucz
Alexánderáné Szigyártó Ilona nevében álló fekvőre
53 korona, az u. o. 219 sz. tjkoben A + 3. rsz.
252/2. hrsz. 23 korona, 1. rsz. 251/1. hrsz. 206
korona kikiáltási árban, az u. o. 220 sz. tjkoben
A + 2. rsz. 158/2. hrsz. 114 korona, a 3. rsz.
158/5. hrsz. alatti egész fekvőre 206 korona ki-
kiáltási árban, az u. o. 227. sz. tjkoben A +
1. rsz. 13/3. hrsz. a. egész fekvőre 12 korona, a
251/2. hrsz. 45 korona, a 3. rsz. 158/4. hrsz. 114
koronában ezennel megállapított kikiáltási árban
elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok
az **1909. évi február hó 26-ik napján délelőtt 10**
órákor Oláh-Nyires községhez tartozó meg-
tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron
alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok
fent irt becsárának 10/0-át készpénzben, vagy az
1881. évi LX. t.-cz. 42 §-ában jelzett árfolyam-
mal számított és az 1881. évi november hó 1-én
3333. szám alatt kelt l. M. rendelet 8. §-ában kijelölt
óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez le-
tenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében
a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről
kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Bethlen, 1907. évi december hó 15-ik napján.

Csegezy
kir. albiró.

Meghívó.

**A DÉSI BANCA POPORALÁ (NÉPBANK)
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG**

tisztelt részvényesei az alapszabályok 13. §-a értelmében az intézet helyiségében

1908. évi január hó 29. napján
délelőtt 10 órákor megtartandó

VII. évi rendes közgyűlésre

meghívotnak.

TÁRGYSOROZAT:

1. Az igazgatóságnak és a felügyelő bizottságnak jelentése az 1907. üzleti évről.
2. A tiszta nyereség felosztása feletti határozathozatal.
3. Öt felügyelő bizottsági tagnak egy új 3 évi időszakra szóló megválasztása. Désen, 1908. év január hó 10-én.

Az Igazgatóság.

A DÉSI BANCA POPORALA (NÉPBANK) RÉSZVÉNYTÁRSASÁG igazgatósági és felügyelő bizottsági jelentése és zárszámadása.

Az Igazgatóság jelentése.

Tisztelt közgyűlés!

Intézetünknek 1907. üzletévi mérlegét előterjesztvén, a következőkben tesszük meg jelentésünket: „Köz tudomásu dolog lévén, hogy az elmúlt évben különösen az év második felében oly általános pénzügyi válság uralkodott — és sajnos még ma is uralkodik — mint amilyen évtizedek óta nem volt, ezen általános pénzügyi válság, mely a külföldi pénzpiacokat megrendítette, elhatározó befolyással volt hazánk pénzügyi helyzetére is. Az általános pénzügyi válság által nyomasztóvá vált pénzügyi helyzethez hozzájárultak a belső politikai állapotok is, valamint az elmúlt évben egyes gazdasági termények gyenge termése, amiből következett: hogy nemcsak egyesek, hanem a gazdasági pénzügyi intézetek is — mint amilyen a miénk is — beláthatatlan nehézségekkel küzdött. A pénzügyi válság egyfelől pénzügyi, másfelől pedig a kamatlábnak oly fokra leendő felemelését eredményezte, hogy az intézet jelentékenyebb fejlődése lehetetlenné vált. Mind a mellett, hogy a pénzügyi helyzet válságos volt, intézetünk műveleti rendszer bonyolítottak le és bárha intézetünk igazgatósága a visszleszámitolásnál a nagyon is felemelt kamatláb következtében kényszerítve volt az első fél év végével körülbelül 60000 K-át visszafizetni, ezek dacára az intézet ügyfeleivel szemben semminemű pressziót nem használt, így töketelést sem követelt, csak hogy helyzetüket meg ne nehezítse. A múlt év folyamán minden óvatosság mellett 989 kölcsönt folyósítottunk tulnyomó részben a köznépeknek. Megállapíthatjuk ez alkalommal is, hogy intézetünk ügyfelei az elmúlt évben is pontosan megfeleltek kötelezettségüknek, a mi intézetünk műveleteinek szilárdságáról tesz bizonyosságot. Ez alkalommal tudomásukra hozzuk, hogy — lehetőség szerint — intézetünk műveletei az elmúlt évben is fejlődtek, mit az alábbi statisztikai adatok bizonyítanak. Az elmúlt évben eszközölt műveletek alapján 21069'89 K tiszta nyereséget értünk el, mely nyereség várakozásainknak teljesen megfelel. Az egyes műveleti ágak állása a következő:

I. Betétek.

1907. év január 1-én volt	K	259414'75
Az év folyamán befolyt	„	139749'52
	Összesen	K 399164'27
Az év folyamán felemeltetett	K	75693'47
1907. év december hó 31-iki állapot	K	323470'80

II. Váltó-tárca.

1907. év január 1-én volt	K	540219'40
Az év folyamán leszámítottatott	„	1801516'90
	Összesen	K 2341736'30
Az év folyamán visszafizettetett	K	1739662'30
1907. év december hó 31-iki állapot	K	602074'—

III. Jelzálog kölcsönök.

1907. év január 1-én volt	K	65867'—
Az év folyamán folyósítottatott	„	133383'—
	Összesen	K 199250'—
Az év folyamán visszafizettetett	K	130522'—
1907. év december hó 31-iki állapot	K	68728'—

IV. Pénztári forgalom.

1907. január hó 1-én egyenleg volt	K	9352'65
Az év folyamán befolyt bevételek	„	3012401'79
	Összesen	K 3021754'44

Az év folyamán voltak a kiadások	K	3008201'12
1907. év december 31-iki egyenleg	K	13553'32
Összes forgalom	K	7350000'—

A 21069 K 89 f tiszta nyeresemény felosztására vonatkozólag az igazgatóság a következő javaslatot teszi:

- Adassék a részvényeseknek az alapszabályok értelmében 6% mint osztalék K 3600 —
A fennmaradó K 17469'89 az alapszabályok értelmében osztassék fel a következőképp:
 - 15% a tartalék-alapnak „ 2620'47
 - 10% jutalék az igazgatóságnak „ 1746'98
 - 6% jutalék a felügyelő bizottságnak „ 1048'18
 - 2% a vezérigazgatónak „ 349'38
 - 2% jutalék a tisztviselőknek „ 349'38
 - 5% a nyugdíj-alapnak „ 873'49
 - A fennmaradó 10482'01 K összegből adassék:
 - 4% felülosztalék a részvényeseknek „ 2400.—
 - A tartalék-alapnak felül dotációképen, kiegészítetvén 30000 K-ra „ 5379'53
 - A nyugdíj-alapnak felül dotációképen kiegészítetvén 8000 K-ra „ 1926'51
 - A külön tartalék-alapnak az esetleges veszteségek fedezésére „ 200.—
 - A maradvány az igazgatóság rendelkezésére bocsátassék, hogy közművelődési és jótékonycélokra fordíttassék „ 575'97
- Összesen K 21069'89**

Ha ezen javaslatot elfogadni jónak látják, az 1907. évi osztalék 10% illetve 10 K-ban fog részvényenként megállapíttatni, az intézet alapjai pedig 38200— K összegre fognak felemeltetni, egyszersmind javasoljuk, hogy az osztalék a közgyűlés után közvetlenül felvehető legyen, továbbá:

- ezen jelentést tudomásul venni;
 - a felügyelő bizottság jelentését felolvastatni;
 - úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelő bizottságnak és a vezérigazgatónak az 1907. üzleti évről a felmentvényt megadni és végül;
 - a meghívóban foglalt tárgyakat tárgyalni.
- Dés, 1908. január hó 10-én.

Az Igazgatóság.

A felügyelő bizottság jelentése.

Tisztelt közgyűlés!

Van szerencsénk jelenteni, hogy a „Banca-Poporala“ (Népbank) hitel- és takarékpénztári intézet 1907. évre szóló mérlegét megvizsgálván, azt teljes rendben találtuk, a nyereség- és veszteség-számla minden tétele, valamint a mérlege is megegyezvén az intézet könyveivel. Egyszersmind a vizsgálat folytán meggyőződöttünk, hogy a mérlegben kimutatott értékek reálisak és az intézet könyveivel egybehangzó. Bátorkodunk tehát 1907. évi mérleg helybenhagyását javasolni, megadván az igazgatóságnak és a bizottságnak a felmentvényt. A 21069'89 K tiszta nyereség felosztására vonatkozó igazgatósági javaslattal mindenkiben egyetértünk és azt elfogadásra ajánljuk.

Dés, 1908. év január hó 10-én.

A felügyelő bizottság.

Bohatiel Tivadar s. k. Sigarteu Sándor s. k. Paltinean Demeter s. k.
elnök. Ifj. Bota János s. k. Purdean Tivadar s. k.

VAGYON.

Mérleg-számla 1907 december hó 31-én.

TEHER.

Pénztár	13553	32			Társasági alaptőke	60000	—		
Váltó-tárca	602074	—			Tartalék-alap	22000	—		
Jelzálogos kölcsönök	68728	—			Nyugdíj-alap	5200	—		
Folyó számla	4000	—			Betétek	323470	80		
Értékpapírok	10200	—			Visszleszámitolás	242717	—		
Ingatlanok	320	—			Letételek	2569	31		
Butorzat	K 1332'72	—			Óvadékok	10000	—		
Törlesztés	„ 132'72	1200	—		Hitelezők	1512	60		
Adósok	448	78	700524	10	Előre vett kamatok	11984	50	679454	21
					Tiszta nyereség			21069	89
			700524	10				700524	10

KIADÁSOK.

Nyereség- és veszteség-számla 1907 december hó 31-ig.

BEVÉTELEK.

Kamatok betétek után	17572	16			Kamatok és mindenféle illetmények			78562	60
Kamatok visszleszámitolás után	21840	59							
Fizetések	7670	12							
Lakbér	1200	—							
Költségek: irodai és portó	2149	87							
Adó: egyenes és községi	K 3734'24	—							
„ betétek után	„ 1757'21	5491	45						
Házbér	780	—							
Törlesztés: butorzat	K 132'72	—							
„ kétesek	„ 655'80	788	52	57492					
Tiszta nyereség				21069					89
				78562					60

Rus Simon s. k.
vezérigazgató.

Dés, 1907 december hó 31-én.

Anca János s. k.
könyvelő.

AZ IGAZGATÓSÁG:

Ilyés Victor s. k.
elnök.

Perhaltia Zorovável s. k.

Cotutiu Tivadar s. k.

Tarnitia D. János s. k.

Papp Pachomius s. k.

Rus Simon s. k.

Megvizsgáltuk és mindenkiben helyesnek találtuk. Dés, 1908 január 10.

FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG:

Bohatiel Tivadar s. k.

Sigharten Sándor s. k.

Paltinean Demeter s. k.

Purdean Tivadar s. k.

Ifj. Bota János s. k.

MEGHIVÓ.

A Mezőgazdasági Népbank**Részvénytársaság**

1908. évi február hó 16-ik napján d. e. 11
órákor Betlenben, saját helyiségében tartandó

V. évi rendes közgyűlésére.**TÁRGYSOROZAT:**

1. A közgyűlési jegyzőkönyvet hitelesítő két részvényes megválasztása.
2. Jogos szavazatok megállapításacéljából a részvények számbavételére küldött bizottság jelentése.*
3. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése és ezek részére a felmentvény megadása.
4. Két igazgatósági tag megválasztása.
5. Öt felügyelő bizottsági tag megválasztása.
6. Esetleges indítványok.

* Az alapszabályok 9. §-a értelmében csak azon részvényes bir szavazati joggal, kinek részvénye le nem járt szelvényeivel együtt a közgyűlést megelőzően legalább 48 órával a társaság pénztáránál letéttetett.

VAGYON**MÉRLEG-SZÁMLA****TEHER**

Fkvi lapsz.		K	f	K	f	Fkvi lapsz.		K	f	K	f
38	Pénztár számlán	21655	15			1	Részvénytőke számlán	100000			
34	Váltó	701218				27	Tartalék-alap	15000			
17	Jelzálog	15538				35	Betét	268978	53		
41	Kötvény	8325	55			37	Visszleszámított váltó	365992	50		
46	Óvásdíj	115	10			32	Fel nem vett osztalék	336			
7	Felszerelés	4500				25	Átmeneti kamat	3320			
29	Értékpapir	6000				24	" tételek	651	19	754278	22
39	Folyó	12087	86	769439	66	26	Nyeresség áthozat	1150			
							Nyeresség	14011	44	15161	44
				769439	66					769439	66

TARTOZIK**NYERESÉG- ÉS VESZTESÉG-SZÁMLA****KÖVETEL**

Fkvi lapsz.		K	f	K	f	Fkvi lapsz.		K	f	K	f
45	Betét kamat számlának	12599	25			36	Váltó-kamat és jutalék számlától	75316	40		
16	Betét kamatadó	1265	19			18	Jelzálog	1280	10		
43	Visszleszámítási kamat	33298	21			44	Kötvény	764	80		
42	Fizetések és lakbér	7540				26	Nyeresség áthozat	1150		78511	30
15	Házbér	880									
19	Adók	5802	52								
40	Költség	1964	69	63349	86						
	Nyeresség			15161	44						
				78511	30					78511	30

Betlen, 1907. évi december hó 31-én.

Nik Ferenc s. k.
pénztárnok.

Amirás Kajetán s. k.
vezérigazgató.

Szabó Albert s. k.
főkönyvelő.

A Mezőgazdasági Népbank Részvénytársaság Igazgatósága:

Dr. Vajda Lipót s. k.
ig. tag.

Lázár János s. k.
ig. elnök.

Desbordes Ernő s. k.
ig. alelnök.

Haragay Emánuel s. k.
ig. tag.

Bárány Márton s. k.
ig. tag.

Bárány Bálint s. k.
ig. tag.

Áján Lukács s. k.
ig. tag.

Jelen mérleg- és veszteség-számlát az intézet főkönyvével és segédkönyveivel összehasonlítottuk, megvizsgáltuk és helyesnek találtuk.

A Mezőgazdasági Népbank Részvénytársaság felügyelő bizottsága:

Czetz Lukács s. k.
f. b. tag.

Mathiás János s. k.
f. b. elnök.

Rosenberg Zsigmond s. k.
f. b. tag.

Esztegar Antal s. k.
f. b. tag.

Páll Kristóf s. k.
f. b. tag.

Nyomatott Demeter és Kiss könyvnyom dájában.